

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Janusz KOCHANOWSKI

RPO - 572441 - I/08/AB

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa, dnia **12** marca 2009 r.

Pan Ferdynand Rymarz
Przewodniczący
Państwowej Komisji Wyborczej

ul. Wiejska 10
00 - 902 WARSZAWA

Niecham Panie Przewodniczący

Jeszcze przed rozszerzeniem Unii Europejskiej wysokie poparcie Polaków dla członkostwa w tej organizacji korespondowało z dużym zaufaniem i dobrymi ocenami działalności instytucji unijnych. Jednocześnie w ostatnich wyborach do Parlamentu Europejskiego udział wzięła zaledwie jedna piąta uprawnionych do głosowania w naszym kraju. W dniu 7 czerwca br. Polacy będą po raz drugi wybierać swoich przedstawicieli do Parlamentu Europejskiego. Specyfika tych wyborów, przy stosunkowo skromnej wiedzy na temat działalności instytucji unijnych, z pewnością nie przyczyni się do zwiększenia frekwencji wyborczej. Co należy podkreślić, jedną z nierozwiązanych dotąd spraw rzutujących na niską frekwencję w wyborach jest kwestia grupy około 2 milionów obywateli, którym obowiązujące przepisy prawa nie zapewniają wystarczających warunków do udziału w głosowaniu. Istotny procent tej dyskryminowanej grupy stanowią osoby niewidome i niedowidzące.

W obecnym stanie prawnym, głosowanie odbywa się przy pomocy urzędowych kart do głosowania w lokalu obwodowej komisji wyborczej. Wyborca oddając głos, stawia na karcie do głosowania znak „x” obok nazwiska wybranego przez siebie kandydata. Ponadto wymaga się, aby wyborca oddał głos osobiście, bez niczyjego pośrednictwa. Takie rozwiązanie prawne, nie tylko ogranicza, ale faktycznie pozbawia czynnego prawa wyborczego osoby niewidome i niedowidzące.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 stycznia 2004 r. *ordynacja wyborcza do Parlamentu Europejskiego* (Dz. U. Nr 25, poz. 219 ze zm., dalej: ordynacja do PE), wybory do Parlamentu Europejskiego są wyborami powszechnymi. Oznacza to, że organy władzy publicznej powinny umożliwić oddanie głosu wszystkim obywatelom wyrażającym chęć współdecydowania o losach państwa i narodu, którzy nie zostali pozbawieni tej możliwości prawomocnym wyrokiem sądowym. Nie ulega wątpliwości, że także osobom niewidomym i niedowidzącym należy stworzyć warunki zapewniające możliwość udziału w głosowaniu.

Wydaje się, że nowelizacja prawa wyborczego nie zostanie wprowadzona jeszcze przed zaplanowanymi na 7 czerwca br. wyborami do Parlamentu Europejskiego. W związku z powyższym, działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. *o Rzeczniku Praw Obywatelskich* (Dz. U. z 2001 r. Nr 14 poz. 147 ze zm.), zwracam się do Pana Przewodniczącego z uprzejmą prośbą o rozważenie możliwości takiego oznakowania kart do głosowania, aby wyborca niewidomy i niedowidzący miał możliwość osobiście i bez pośrednika wziąć udział w głosowaniu. Ponadto będę zobowiązany za udzielenie informacji, w jaki sposób Państwowa Komisja Wyborcza zamierza zapewnić osobom niewidomym i niedowidzącym możliwość oddania głosu w najbliższych wyborach do Parlamentu Europejskiego.

Łukasz Jędrzejewski
Prez. K.O.